

Veselības ministrija

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011, tālr. 67876000, fakss 67876002, e-pasts vm@vm.gov.lv, www.vm.gov.lv

Rīgā

Da tums skatāms laika zīmogā Nr. 01-12.1/2867
Uz 21.05.2021 Nr. 12/2021-JUR-105

Ministru prezidentam

*Par Saeimas paziņojumu "Par
2021. gada Pasaules čempionāta
hokejā vīriešiem norisi ar skatītājiem
klātienē"*

Pamatojoties uz Ministru prezidenta 2021. gada 21. maija rezolūciju Nr. 12/2021-JUR-105, Veselības ministrija ir izvērtējusi 2021. gada 20. maija Saeimas paziņojumā "Par 2021. gada Pasaules čempionāta hokejā vīriešiem norisi ar skatītājiem klātienē" (turpmāk – Saeimas paziņojums) pausto un, atbilstoši savai kompetencei, sniedz vērtējumu un priekšlikumus turpmākai rīcībai.

1. Par Veselības ministrijas iecerētajiem pasākumiem izņēmumu ieviešanā vakcinētām personām

Latvijā 14 dienu jaunatklāto Covid-19 gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem šī gada 23. maijā sasniedza 366, tas nozīmē, ka vidēji dienā tiek atklāti 499 jauni Covid-19 gadījumi. Tādējādi joprojām pastāv **loti augsts Covid-19 izplatības risks** un jebkādi pasākumi, kas veicinās liela skaita cilvēku pulcēšanos, var novest pie jauna saslimšanas gadījumu pieauguma.

Šādā situācijā, vadoties no citu valstu pieredzes, Veselības ministrija rosina patlaban drošības un piesardzības pasākumus mazināt, paredzot izņēmumus vakcinētām personām vai personām, kuras pārslimojušas Covid-19. Esam jau piedāvājuši, un valdība ir apstiprinājusi, ka vakcinētām vai pārslimojušām personām nav nepieciešams veikt regulāros skrīninga testus, nav jāievēro mājas karantīna pēc kontakta ar inficētu personu, vai pašizolācija, atgriežoties no ārzemēm, un nav jāievēro piesardzības pasākumi mazos kolektīvos, kuros ir tikai vakcinētie vai pārslimojušie cilvēki. Ar šādiem nosacījumiem var arī atsākt darbu amatieru mākslas un sporta kolektīvi.

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Patlaban tiek gatavots un izskatīšanai šī gada 27. maija Ministru kabineta sēdē tiks iesniegts normatīvais regulējums, kas ļaus no šī gada 1. jūnija visām vakcinētajām vai pārslimojušajām personām, kuras sniedz individuālos pakalpojumus (kosmetologi, masieri, pirtnieki u. c.), atsākt saimniecisko darbību.

Šī gada 15. jūnijā Latvijā tiks ieviests ES digitālais Covid-19 sertifikāts (sadarbspējīgs vakcinācijas, pārslimošanas vai testēšanas sertifikāts) (iepriekš saukts par digitālo zaļo sertifikātu), kas ļaus vakcinētām vai pārslimojušām personām brīvi sniegt un saņemt pakalpojumus, apmeklēt pasākumus, ja attiecīgajā norises vietā ir tikai vakcinētie vai pārslimojušie. Ar šādiem nosacījumiem varēs arī atsākt kultūras, izklaides un sporta pasākumus gan ārtelpās, gan iekštelpās. Arī šis regulējums tiek gatavots uz šī gada 27. maija Ministru kabineta sēdi.

Lai būtu iespējams ieviest augstāk minētos izņēmumus vakcinētām vai pārslimojušām personām, jāpieņem un jāstājas spēkā grozījumiem Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā. Minētā likuma grozījumi nepieciešami, lai vakcinācijas, pārslimošanas vai testēšanas datus varētu iekļaut ES digitālajā Covid-19 sertifikātā. Šie ir sensitīvi personas veselības dati, un patlaban tos apstrādāt ir ļauts tikai ārstniecības iestādēm, kā arī nav paredzēta to izmantošana, lai pārbaudītu personas atbilstību drošības pasākumu izņēmumiem. Attiecīgais priekšlikums likumprojektam ir iesniegts Saeimā.

2. Par personu, kuras nav vakcinētas vai pārslimojušas Covid-19, iespējām apmeklēt hokeja čempionāta norises

Izvērtējot Saeimas paziņojumu, jāuzsver, ka nav pieļaujama liela skaits personu, kuras nav vakcinētas vai pārslimojušas Covid-19, pulcēšanās. Kā liecina līdzšinējā pieredze, Covid-19 tests nevar garantēt to, ka persona nav inficējusies un nav infekcioza, piedaloties hokeja čempionātā. **Tādēļ, pieļaujot šādu personu dalību kā skatītājiem čempionātā, pastāvētu risks infekcijas izplatībai skatītāju vidū, kā arī inficēšanās riskam varētu tikt pakļauti arī čempionāta dalībnieki.** Atbilstoši Eiropas slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk – ECDC) rekomendācijām, arī satiekoties vakcinētām personām ar nevakcinētām, nevar izslēgt augstu risku veselībai.

Papildus jāņem vērā, ka laboratorijas nespēj sniegt viennozīmīgu atbildi, vai to kapacitāte ir pietiekama, lai tiktu nodrošināta kvalitatīva un operatīva hokeja čempionāta skatītāju testēšana nepieciešamajā apjomā.

3. Par personu, kas ir vakcinētas vai pārslimojušas ar Covid-19, iespējām apmeklēt hokeja čempionāta norises

Savukārt, satiekoties pilnībā vakcinētām vai pārslimojušām personām, atbilstoši ECDC rekomendācijām, ir zems risks veselībai saistībā ar Covid-19. **Tāpēc, pieņemot lēmumu par šādu personu kā skatītāju dalību Pasaules**

čempionāta hokejā vīriešiem klātienē, jāizvērtē normatīvie, tehniskie un diskriminācijas aspekti.

Normatīvie aspekti

Pārbaudīt, vai skatītāji atbilst pilnībā vakcinētas vai pārslimojušas personas statusam, nav iespējams, pirms ir pieņemti un stājušies spēkā au gstāk minētie grozījumi Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā.

Savukārt pārbaudīt skatītājus no citām Eiropas valstīm varēs tikai tad, kad Eiropas Savienības Padome un Parlaments pieņems ES digitālā Covid sertifikāta regulas – *Par ietvaru sadarbspējīgu vakcinācijas, testēšanas vai pārslimošanas sertifikātu izdošanai, pārbaudīšanai un pieņemšanai, lai veicinātu brīvu kustību Covid-19 pandēmijas laikā* un *Par ietvaru sadarbspējīgu vakcinācijas, testēšanas vai pārslimošanas sertifikātu izdošanai, pārbaudīšanai un pieņemšanu trešo valstu pilsoņiem, kas legāli uzturas dalībvalstu teritorijās Covid-19 pandēmijas laikā*. Šo regulu stāšanās spēkā paredzēta šī gada 1. jūlijā.

Tehniskie aspekti

Veselības un Iekšlietu ministrijas patlaban izstrādā IT risinājumus ES digitālo Covid-19 sertifikātu izsniegšanai un pārbaudei. Risinājuma izstrāde norit atbilstoši informatīvajā ziņojumā *“Iespējamie vakcinēšanās pret Covid-19 infekciju motivējošie līdzekļi”*, kas tika izskatīts Ministru kabineta 29.04.2021. sēdē (TA-972), paredzētajam izņēmumu ieviešanas plānam un vairākkārt Ministru kabinetā prezentētajam ES digitālo Covid-19 sertifikātu ieviešanas grafikam.

Paredzēts, ka no šī gada 1. jūnija, ja būs stājušies spēkā augstāk minētie likuma grozījumi, būs iespējams izsniegt personām sertifikātus par vakcinācijas un pārslimošanas faktiem, kā arī būs iespējams šo sertifikātu ticamību pārbaudīt speciālā mājaslapā. Risinājums izstrādāts, lai no šī gada 1. jūnija vakcinētās un pārslimojušās personas var atsākt sniegt individuālos pakalpojumus. Pārbaudes procedūra šajā gadījumā nav paredzēta un nav piemērota lietošanai masu pasākumos.

Ja Pasaulē čempionāta hokejā vīriešiem rīkotāji vēlētos izmantot no šī gada 1. jūnija pieejamo risinājumu, tiem būtu jāērēķinās, ka katra apmeklētāja pārbaude var aizņemt līdz vienai minūtei, tāpēc rīkotājiem jānodrošina tāds kontrolieru skaits, lai visu apmeklētāju sertifikātus varētu pārbaudīt samērīgā laikā. Ņemot vērā, ka šis risinājums nav paredzēts masu pasākumiem, Veselības ministrija arī nevar uzņemties atbildību par tā darbības stabilitāti šādas slodzes apstākļos. Līdz ar to nevaram ieteikt sertifikātu ticamības pārbaudi speciālajā mājaslapā kā risinājumu, uz kura balstīt skatītāju vakcinācijas vai pārslimošanas faktu pārbaudi visās čempionāta spēlēs. Veselības ministrija nav vērtējusi, vai rīkotājs varētu izstrādāt savu IT risinājumu sertifikātu pārbaudei.

No šī gada 15. jūnija, līdz ar plašākiem ierobežojumu izņēmumiem

vakcinētām vai pārslimojušām personām, būs pieejama mobilā lietotne, kas ietvers Eiropas Savienības regulās paredzētos risinājumus, būs paredzēta ceļošanai, ļaus pārbaudīt citās Eiropas valstīs izsniegtus ES digitālos Covid-19 sertifikātus, kā arī ļaus ikvienam pārbaudīt citas personas uzrādīta sertifikāta patiesumu, un pasākumu organizatoriem un pakalpojumu sniedzējiem masveidā veikt apmeklētāju sertifikātu pārbaudes.

Diskriminācijas aspekti

Priekšlikuma vērtēšana no diskriminācijas aspekta nav Veselības ministrijas kompetencē, tomēr vēlamies pievērst uzmanību, ka uz šī gada 24. maiju pilnībā pabeiguši vakcinācijas kursu (vai Vaxzevria pirmās devas gadījumā – no 22. līdz 90. dienai) vai pēdējo 180 dienu laikā pārslimojuši Covid-19 bija aptuveni 176 000 cilvēki, jeb 11 % Latvijas iedzīvotāju vecumā virs 16 gadiem. Nav pamata uzskatīt, ka starp hokeja līdzjutējiem vakcinēto vai pārslimojušo procents būtu lielāks. Līdz ar to ir jāvērtē, vai iespēja tikai nelielai daļai līdzjutēju vērot hokeju klātienē, kamēr citiem šāda iespēja ir liegta, nav uzskatāma par diskriminējošu. Nepieciešamība novērst šāda veida diskrimināciju tika īpaši uzsvērtā Tieslietu ministrijas informatīvajā ziņojumā *“Iespējamie vakcinēšanās pret Covid-19 infekciju motivējošie līdzekļi”*, norādot, ka izņēmumi vakcinētām vai pārslimojušām personām būtu tiesiski pamatoti un taisnīgi ieviešami vien tad, kad ir sasniegta būtiska vakcinācijas aptvere, t. i. kad lielākajai daļai to, kuri ir vēlējušies, ir bijusi iespēja saņemt vakcīnu.

Tāpat iesakām vērtēt, ka iespēja vakcinētām un pārslimojušām personām saņemt citus pakalpojumus un apmeklēt citus pasākumus, tai skaitā ēdināšanas un izklaides pakalpojumus brīvā dabā un iekštelpās, apmeklēt kino, teātra izrādes, koncertus u. c. paredzēta no šī gada 15. jūnija. Līdz ar to jāvērtē, vai lēmums par atsevišķa, liela mēroga pasākuma priekšlaicīgu atļaušanu ārpus paredzētās kārtības, nav diskriminējošs pret citiem pasākumu organizatoriem un pakalpojumu sniedzējiem.

Tāpat uzskatām par nepieciešamu vērtēt iespēju skatītājiem vērot hokeju klātienē kontekstā ar to, ka epidemioloģiskās situācijas dēļ Latvijas iedzīvotājiem vēl aizvien ir noteikti būtiski epidemioloģiskie ierobežojumi, tai skaitā, nav iespējams brīvi tikt ar radniekiem un draugiem, tiek ierobežotas klātienes mācību un dažādu pakalpojumu sniegšanas iespējas, veselības aprūpes pakalpojumi nav nodrošināti tādā apmērā, kā pirms Covid-19 pandēmijas.

4. Priekšlikumi turpmākai rīcībai

Izvērtējot augstāk minēto, sniedzam sekojošus priekšlikumus turpmākai rīcībai:

1. Ministru kabinetam izvērtēt 2021. gada 20. maija Saeimas paziņojumā “Par 2021. gada Pasaules čempionāta hokejā vīriešiem norisi ar skatītājiem

klātienē” uzdotā iespējamo izpildi no diskriminācijas aspekta, tostarp lūdzot Tieslietu ministrijas kā informatīvā ziņojuma “*Iespējamie vakcinēšanās pret Covid-19 infekciju motivējošie līdzekļi*” autoru viedokli.

2. Izglītības un zinātnes ministrijai kopīgi ar Pasaules čempionāta hokejā vīriešiem rīkotājiem apzināt viņu gatavību veikt apmeklētāju vakcinācijas sertifikātu pārbaudi speciālajā mājas lapā no šī gada 1. jūnija, t. sk. atvēlēt pārbaudes veikšanai nepieciešamos personāla un tehniskos resursus; sagatavot rīcību gadījumā, ja sertifikātu pārbaude nestrādā, jo tā nav paredzēta masu pasākumiem; nepieciešamības gadījumā izstrādāt savu IT risinājumu; nepieciešamības gadījumā samazināt skatītājiem atvērto pasākumu un apmeklētāju skaitu.
3. Pēc augstāk minēto jautājumu izvērtēšanas, un, ja ir stājušies spēkā nepieciešamie normatīvo aktu grozījumi, nepieciešamības gadījumā sagatavot atbilstošus Ministru kabineta noteikumu Nr. 360 grozījumus.

Veselības ministrs

(paraksts*)

Daniels Pavļuts

Jana Feldmane 67876119
jana.feldmane@vm.gov.lv